

GŁOS KRAIŃSKI

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV

PIĄTEK, DNIA 27 SIERPNI 1948 ROKU

Nr. 236 (1170)

Cena numeru 3 zł

W obronie wolności jednostek i narodów

Stanowisko delegacji polskiej wobec deklaracji praw człowieka — na posiedzeniu Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ

GENEWA PAP. — Na ostatnim plenarnym posiedzeniu Rady Gospodarczej i Społecznej ONZ rozpatrywano sprawę projektu deklaracji praw człowieka.

Delegat Polski — dr. Suchy złożył oświadczenie na ten temat, w którym powiedział m. in.:

W przekonaniu, że zasadniczym zadaniem ONZ jest ustalenie i podniesienie znaczenia praw człowieka i podstawowych jego swobód bez różnicy rasy, płci, języka i wyznania, delegat Polski poparł całkowicie wszelkie środki, przedstawione przez Zgromadzenie Generalne ONZ, mające na celu opracowanie deklaracji i konwencji praw człowieka. W świecie powojennym żadna akcja ONZ w dziedzinie ustalenia pokoju nie ma większego znaczenia, niż problem praw człowieka. Ta akcja jest przedłużeniem walki, którą ludzkość toczyła na polach bitew ostatniej wojny przeciwko gwałceniu praw i godności człowieka.

Komisja Rady Gosp.-Społecznej po długich obradach przygotowała konspekt deklaracji praw człowieka oraz materiały wstępne dla samego projektu praw człowieka. Należy zaznaczyć, że pomiędzy deklaracją a projektem istnieje zasadnicza różnica. Projekt albo konwencja jest prawnym aktem, traktatem między narodowym, który stwarza prawne obowiązki dla państwa.

Deklaracja zaś jest tylko oświadczeniem, które tych obowiązków nie stwarza, lecz stanowi jedynie komentarz zasad, zawartych w Kartie ONZ. Komisja Praw Człowieka ozyjęła deklarację jako tylko wyrażenie dążeń i intencji, jako akt o wartości moralnej, nie zaś jako akt, mogący mieć skutki prawne. Jednakże i ten projekt deklaracji praw człowieka omija cały szereg zasad demokratycznych, od dawna uznanych w życiu narodów. Dlatego też, zdaniem delegacji polskiej, projekt ten należy uznać za niedostateczny i nie dający gwarancji praw i swobód człowieka, oraz ich utrwalenia i poszanowania.

Wskazawszy, że projekt deklaracji, ujęty zbyt ogólnikowo, może być dowolnie i różnie tłumaczony, dr. Suchy stwierdził, że tego rodzaju deklaracje dają możliwość ingerencji w wewnętrzne prawa państwa. Deklaracja, która by rzeczywiście miała znaczenie, winna w pierwszym rzędzie ściśle wiązać walkę o prawa i godność człowieka z walką o demokrację a przeciwko faszyzmowi. Nie wystarczy sucho twierdzić, że podczas wojny pogwałcono prawa człowieka, należy natomiast koniecznie podkreślić, że pogwałcenie tych praw jest podstawą ideologii faszystów. Jedynie ochrona tych praw może przyczynić się do wykorzenienia resztek faszyzmu oraz stworzenia warunków, w których powrót faszyzmu byłby niemożliwy. Niestety, w deklaracji nie podkreślono konieczności walki z faszyzmem, jak również pominięto wszelkie wzmianki o demokracji.

Delegacja polska wyraża zdziwienie, że pomimo istnienia międzynarodowych dokumentów jasno formułujących pojęcie i zadania demokracji (jak np. deklaracja mocarstw w sprawie Włoch, czy Uchwały Poczdamskie) — nie ma żadnej o tym definicji w projekcie deklaracji praw człowieka.

Projekt deklaracji praw człowieka nie zawiera wyraźnej definicji różnicy pomiędzy krajami demokratycznymi a krajami dyktatury faszystowskiej. Projekt wylicza tylko niektóre prawa podstawowe, ale nie określa należycie obowiązków człowieka wobec społeczeństwa. Samo zaś pojęcie społeczeństwa jest jeszcze w deklaracji nie ustalone. Obecny projekt przedstawia tylko mechaniczny zlepek

tradycyjnie przez liberalistyczną szkołę podawanych politycznych praw człowieka, ujętych w oderwaniu od jego praw ekonomicznych i społecznych. Projekt nie zawiera również sformułowań prawa do własnego języka, ani prawa do rozwoju własnej narodowej kultury każdego narodu. Ominięcie tych praw w deklaracji jest nie do przyjęcia dla delegacji polskiej. Prawo narodu polskiego do roz-

woju własnej kultury i języka było często gwałcone w przeszłości i dlatego delegacja polska domaga się wyraźnego uwzględnienia tych praw w opracowanej deklaracji.

Delegacja polska — podkreślił dr. Suchy, — zainteresowana jest przyjęciem takiej deklaracji, która będzie zawierać zasady przyszłej karty praw człowieka, a mianowicie gwarancje praw człowieka oraz podstawowych

wolności bez różnicy rasy, narodowości, wyznania i zgodnie z zasadami suwerenności państwowej. Deklaracja powinna również zabezpieczyć prawa gospodarcze, prawo do odpoczynku, nauki i pracy.

Wystąpienie swoje delegat Polski zakończył wyrażeniem nadziei, że Generalne Zgromadzenie ONZ uchwali taką deklarację praw człowieka, która przyczyni się do rozwoju demokracji i postępu, spowoduje poprawę w życiu milionów ludzi świata oraz będzie stanowiła odbicie współczesnej rzeczywistości społecznej, określając nowy stosunek jednostki do społeczeństwa.

Parlament nauki i kultury świata

Drugi dzień obrad Kongresu Intelktualistów we Wrocławiu

Ambroglio Donnini

WROCLAW PAP. — W drugim dniu obrad Kongresu Intelktualistów rozpoczęła się o godz. 10-ej dyskusja nad wygłoszonymi referatami.

Przewodniczący Julian Huxley wyraził głębokie zadowolenie z tego, że ma możliwość uczestniczenia w pracach Kongresu. Podkreślił on, że występuje na Kongresie jako intelektualiści brytyjski, a nie jako sekretarz generalny UNESCO. Huxley zwrócił się do delegatów z apelem, by dążyli do uzgodnienia swoich poglądów.

Jorge Amado

PISARZ BRAZYLJSKI JORGE AMADO zaznaczył, że będzie używał słów bezpośrednich i surowych, ponieważ głos jego jest echem głosów tych wszystkich, którzy znajdują się w więzieniach, pracują w konspiracji i nie mają okazji wolnego wypowiedzenia się. Tak los spotkał bowiem ludzi niezależnie myślących, reprezentujących kulturę brazylijską.

Hollywood przedstawia Brazylię, jako kraj ludzi szczęśliwych, którzy spędzają swój czas na tańcach. Rzeczywistość jest zupełnie inna: Brazylię, liczącą 45 milionów mieszkańców, posiada 72 procent analfabetów. Jest to istotnie kraj bogaty, lecz bogactwa te należą jedynie do właścicieli gruntów i monopolu oraz do feudalnych panów. Brazylię — powiedział Amado, — jest półkolonią Stanów Zjednoczonych.

Na zakończenie mówca cytując słowa brazylijskiego poety narodowego Castraveza, który powiedział: „30 milionów Brazylijczyków pracuje jak niewolnicy. Są oni chorzy na gruźlicę, w naszych miastach i wsiach przebrawa się fałszywe statystyki śmiertelności wśród dzieci. Jedyną perspektywą naszej młodzieży jest niewolnicza śmierć”.

Musimy walczyć — stwierdza z naciskiem Amado — przeciwko obecnej ingerencji w nasz kraj. Musimy wydobyć nasz kraj z feudalizmu.

Narady w Moskwie i w Londynie

LONDYN PAP. — Jak donosi agencja Reutersa przedstawiciele trzech państw zachodnich w Moskwie — Frank Roberts (Wielka Brytania), ambasador Bedell-Smith (USA) oraz ambasador Chataigneau (Francja) odbyli w czwartek w południe w gmachu ambasady brytyjskiej półtoragodzinne narady.

W kołach obserwatorów przypuszcza się, że jak twierdzi Reuters, że narada zwołana została w związku z otrzymaniem przez przedstawicieli trzech państw zachodnich nowych instrukcji od swych rządów, uwzględniających wyniki poniedziałkowej konferencji z generałem Stalinem. W kołach tych wyrażany jest również pogląd, że nowego spotkania

między wysłannikami państw zachodnich a przedstawicielami ZSRR prawdopodobnie z ministrem spraw zagranicznych Molotowem oczekiwać należy w ciągu najbliższych dwóch — trzech dni.

LONDYN PAP. — Minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii — Bevin, odbył w czwartek konferencję z premierem Attlee, który przebywa obecnie w szpitalu w związku z lekką niedyspozycją. Minister Bevin przyjął następnie w Foreign Office ambasadora USA Douglasa, który uprzednio konferował z Willemem Strangiem — szefem departamentu niemieckiego w Foreign Office.

Powstanie objęło całą Burmę

Na czele wojsk „rządowych” stanął generał brytyjski

LONDYN PAP. — Specjalny korespondent dziennika „Daily Worker” donosi z Burmy, że premier Thakin Nu zwrócił się do rządu indyjskiego o dostarczenie mu bombowców oraz do rządu brytyjskiego o wysłanie wojsk angielskich, celem zgniecia powstania narodowego w Burmie.

W kołach politycznych w Burmie przypuszcza się, że rząd brytyjski postanowił użyć Indie dla swej polityki imperialistycznej. Ostatnie oświadczenie premiera Indii, Nehru, wskazuje na to, że zgodził się on odegrać rolę żandarma w obronie imperialistycznych interesów Wielkiej Brytanii w Azji. Rząd Burmy zachował jeszcze swą kontrolę jedynie w

większych miastach, jak Rangun, Mandalaya i Bassein, podczas gdy okolice tych miast jak i większość kraju przeszły pod kontrolę i władzę wojsk powstańczych.

Prasa indyjska doniosła niedawno, że szereg oddziałów armii rządowej przeszło na stronę powstańców. Zbuntowały się również poważne siły wojsk rezerwowych i stanęły po stronie armii ludowej. W związku z wytworzoną sytuacją wojskową, w dniu 21 sierpnia br. został proklamowany w Burmie stan wyjątkowy. Rząd przekazał władzę w ręce naczelnego dowódcy wojsk brytyjskich, generała Smith-Duna. (w)

Nowa prowokacja reakcjonistów niemieckich

W Hamburgu — powstał związek b. niemieckich uczestników wojny

HAMBURG PAP. — Utworzono tu „związek b. niemieckich uczestników wojny” jako pierwszą oficjalną organizację wojskową jednoczącą b. oficerów i żołnierzy, nie wyłączając SS-owców.

Jak obecnie wyszło na jaw, w dniu 21 sierpnia — za zezwoleniem władz brytyjskich — odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie związku. Niesłychanie charakterystyczne i pokazujące istotne zadania związku było wystąpienie niejakiego porucznika Witta, który zwrócił się do zebranych z prośbą, aby nie

krytykowali programu związku, albowiem „je go bezbarwność uzasadniają obecnie dobre zrozumiałe względy”.

W czasie obrad odbyła się demonstracyjna uroczystość „oddania hołdu” poległym, przy czym mówcy nie pominieli okazji dla wyśławiania ich „zasług poniesionych dla ojczyzny”.

Maska tego związku została bardzo szybko zdarta przez członka komitetu organizacyjnego — pułkownika von Nessa, który powiedział otwarcie, że utworzenie związku stano-

wi złamanie umowy poczdamskiej w przedmiocie demilitaryzacji i demokracji Niemiec.

Pojawienie się tej pierwszej oficjalnej powojennej niemieckiej organizacji wojskowej wywołało zrozumiałe oburzenie i wrazenie w niemieckich kołach demokratycznych. Najtrafniej uchwycił charakter tej organizacji dzieńnik berliński, zamieszczając nad wiadomością na ten temat tytuły takie, jak: „Nowe wydanie Stahlhelmu”, „Nowe przytulisko dla SS-fuehrerów”, „Będzie się znowu maszerowało”.

Ilia Erenburg

Po przemówieniu Donnini otrzymał głos Ilia Erenburg, który oświadczył m. in.:

Zabierając tu głos, przypominam sobie miłomówi międzynarodowy kongres pisarzy w obronie kultury, który obradował w Paryżu przed 13-tu laty. Pisarze radzieccy, a wraz z nimi i czołowi pisarze świata mówili wówczas głośno o niebezpieczeństwie, jakie grozi kulturze. Wypadki kilku lat następných potwierdziły te groźne przewidywania. Zagłada dziesiątków milionów ludzi, wśród których było wielu geniuszy, którzy nie zdążyli się objawić, uniwersytety zamienione na stajnie i karczmy, spalone księgozbiory, ruiny najstarszych i najpiękniejszych miast — Nowogrodu i Rouen, Peruggi i Norymbergi, mogiły Vanczury, Boy'a - Zelenieckiego, Garcii Lorca, Maksa Jakoba i innych — oto zapłata za lekomyślność, z jaką wielu ludzi zachodu potraktowało w swoim czasie przestrogi ludzi postępu.

W tej gigantycznej wojnie, która skończyła się zaledwie trzy lata temu, kiedy chłop z winnicy francuskiej czy polskiej wsi bronił przed najeźdźcą ojczystą ziemię, kiedy górnik z Walii, lub tokarz z Detroit walczył z tyraną Hitlera, wtedy ich domniemany „sojusznik” jakiś kupczyk z Filadelfii lub Atlanty myślał o czym innym — o rozwoju swego przedsiębiorstwa.

Armia kłamstwa i ciemności przebudowała szybko swe szlaki. Wydano nowe mundury. Nauczono się nowych hasel. Oczywiście, nie są znowu takie nowe wykręcone hasła chciwych „rycerzy krzyżowych”, to raczej nowa instrumentacja starego wycia wilków. Ostatecznie

(Dokończenie na str. 2-jej)

Parlament nauki i kultury świata

(Dokończenie ze str. 1-ej)

tenże sam Hitler na długo przed dzisiejszymi wojowniczymi dżentelmenami mówił o obrońcy kultury, opatrzył ją wężem tym samym epitetem zachodniej.

Myślę, że jednym z donioślejszych zadań postępowej inteligencji jest demaskowanie i uśmiercenie, którzy szukając się do barbarzyńskiej wojny mówią o obrońcy „kultury zachodniej”.

Wystarczy przyjrzeć się, z kim ci panowie bronić pragną kultury zachodniej, by przejrzeć ich istotne zamiary. Chcą bronić kultury zachodniej z gen. Franco, z katami, którzy zalewają krwią Grecję, z hitlerowcami z Rury, z włoskimi neofaszyzami, którzy targnęli się na życie Togliatti'ego, z ludźmi, którzy wtrącają do więzień pisarzy amerykańskich, z han dlarzami niewolników z Alabamy, ze zwolennikami lynchu z Missisipi, z dzikusami z Tennessee, którzy teorię ewolucji zastępują zębem Adama, z przebarwionymi petainowcami, z jezuitami, z janczarami tureckimi, z awanturnikami w rodzaju Glubb-Paszy, z poskromicielami Vietnamu i Indonezji, z pierwszym lepszym gestapowcem, który potrafił ocenić na czas wyższość, jeżeli nie „zachodniej kultury”, to zachodniej waluty.

Używając słowa „zachodni” imperialiści mają na myśli świat dolara i przedwojennej historii, nieograniczonych zysków i niewolniczej pracy. Wszystko co przeciwstawia się ich za miarom ogłaszane jest niezwłocznie jako groźne dla „kultury zachodniej”. Z ich gazet wynikałoby, że we Francji mieszka tylko kilku zachodnio - Europejczyków, jak np. Paul Reynaud, gen. de Gaulle, Jules Romains, Montberlant, a prócz tego w jakiś niezrozumiały sposób zakradło się do Francji 15 milionów „wschodnich” Francuzów — wśród nich najwybitniejsi uczeni, pisarze, artyści.

Musimy demaskować obłudę tych inteligentów, którzy służą dolarowi i jedni myrzą inni kaziadłem poetyckim — oślaniają krzątającą rozmaitych „atomowców”.

Musimy powiedzieć wszystkim uczonym inteligentom świata: w walce między światłem i ciemnością, między wiedzą i ślepotą, między braterstwem narodów i wojną nie ma i nie może być neutralności. Kulturze istotnie grozi niebezpieczeństwo — nie „kulturze zachodniej” i nie „kulturze wschodniej”, tylko kulturze ludzkości. Niebezpieczeństwo to płynie właśnie ze strony tych, którzy mówią o ratowaniu kultury zachodniej. I muzy powinny przemówić pełnym głosem po to, by nie przemówiły działy.

Na czele obskurantkiej agresji stoją dzisiaj siły władzy St. Zjednoczonych. Sprzyja temu krótka historia tego państwa, hipertrofia techniki bez jednoczesnego harmonijnego rozwoju człowieka, tradycja rasistowska, izolacjonizm duchowy, a więc nieznanie i niezrozumienie innego świata. Barbarzyństwo po

Awantury w parlamencie bawarskim

MONACHIUM PAP. — Na ostatnim posiedzeniu parlamentu bawarskiego, doszło do rękoczynów pomiędzy posłami. Członkowie partii chrześcijańskiej - społecznej rzucili się na przewodniczącego skrajnie nacjonalistycznej partii bawarskiej - Baumgartnera. W parlamencie wybuchła awantura zarówno na ławach poselskich jak i na galerii, którą — na zarządzenie przewodniczącego posiedzenia opróżniono.

Jerzy Korwin

Zabójstwo Waldemara Glücksa

— Może chciała pokazać mi, że nie ją nie łączy z dyrektorem — domyślił się Andrzej, czym wywołał nowy odruch zadowolenia ze strony Hennerta, który jednocześnie bardzo chytrze sformułował następne pytanie:

— Czy miał pan jakieś powody, aby ją o to posadzać?

— Była bardzo zmieniona. Nie widziałem jej prawie pół roku i po tym czasie wydała mi się inna, bardziej obca. Można było przypuszczać, że zmiany w jej usposobieniu mają łączność z pracą, z nowymi warunkami życia, nowymi stosunkami. Tak sądziłem.

— Więc po półrocznej nieobecności w Łodzi przyjechał pan z Warszawy? Kiedy? Proszę powiedzieć dokładnie!

— Dziś jest sobota, a więc ja przyjechałem we wtorek w południe na Dworzec Kaliski.

— W fabryce był pan wczoraj w południe, a przez te poprzednie trzy dni? Nie odwiedził pan narzeczonej w domu, nie widział jej pan wcale? Nie chciał pan jej zobaczyć?

Hennert mając w pamięci opowiadanie portiera chciał tymi wszystkimi pytaniami zmusić Wieruckiego do opowiedzenia tych właśnie szczegółów, które według niego przesądzały całkowicie sprawę na rzecz jego teorii o zabójstwie z zazdrości.

— Nie, w czasie tych trzech dni nie widziałem się z narzeczoną.

— Mam świadków — nie dawał za wy-

lamtej stronie oceanu odnosi co dzień nowe zwycięstwa. Myślę, że t. zw. komisja dla badania działalności antyamerykańskiej nie wiele ustępuje urzędowi Goebbelsa. Niechaj stara Europa przypatrzy się uważnie senatorowi

De-gauliści w strefie francuskiej opanowali wszystkie urzędy okupacyjne i wysługują się Amerykanom

MOSKWA PAP. — W ostatnim numerze „Prawdy” ukazała się korespondencja znanego publicysty radzieckiego Korolkowa, zawierająca szereg niezwykle ciekawych faktów, które charakteryzują obecną sytuację we francuskiej strefie okupacyjnej Niemiec.

Autor podkreśla, że ludzie spod znaku Vichy i de Gaulle'a opanowali całkowicie francuską administrację okupacyjną.

Od pierwszej chwili okupacji na czele komisariatu do spraw niemieckich stanął znany bankier i przedstawiciel największych koncernów francuskich — Rene Mayer. W 1946 r. ludzie skompromitowani współpracą z b. rządem Vichy stanowili 80 proc. urzędników administracji francuskiej w Niemczech.

Elektrownia Łódzka

zwyciężyła Warszawską w I etapie współzawodnictwa

Pierwszy etap obecnie trwającego okresu współzawodnictwa pracy między Elektrownią Łódzką i Warszawską przyniósł zdecydowanie zwycięstwo zespołowi pracowników Elektrowni Łódzkiej wyrażający się przewagą 24.16 nad zespołem Elektrowni Warszawskiej. Wynik ogólny brzmi: 292,15, 267,99 pkt. dla Łodzi.

Biorąc pod uwagę poszczególne odcinki współzawodnictwa pracy obu elektrowni, należy podkreślić poważne osiągnięcia zespołu łódzkiego w dziedzinie dotrzymania planu produkcji energii elektrycznej. Na odcinku tym wyznaczone planem 20 pkt., zespół Elek-

Thomasowi, prawodawcy Mundtowi — ludzom, którzy podają się za obrońców kultury zachodniej, a którzy w szybkim tempie epychają własny kraj w przepaść despotyzmu i ciemnoty.

Nie bacząc na masowe protesty demokratycznej opinii publicznej, wszystko pozostało pod tym względem jak uprzednio. W urzędach francuskiej strefy okupacyjnej widnieją wyłącznie portrety de Gaulle'a, natomiast nigdzie nie widać ani jednego portretu prezydenta Francji — Auriola. Na czele francuskiej armii okupacyjnej stoi zwolennik de Gaulle'a — generał Koenig, a wszystkie stanowiska oficerskie zajmują de gauliści. Większość armii stanowią wojska kolorowe.

Korolkow stwierdza, że jakkolwiek nie przyłączono jeszcze formalnie francuskiej strefy okupacyjnej do Bizoni, to jednak już obecnie Amerykanie rządzą się w niej, jak u siebie w domu.

trawni Łódzkiej znacznie przekroczył, osiągając 19 punktów nadwyżki, podczas, gdy zespół Elektrowni Warszawskiej wykonał plan. Również na odcinku utrzymania ciągłości ruchu w sieci, Łódź osiągnęła nadwyżkę. Na pozostałych odcinkach współzawodnictwa wyniki Łodzi i Warszawy są bardzo zbliżone i częstokroć pokrywają się ze sobą.

Elektrownia Warszawska zwyciężyła na odcinku inkasa rachunków, osiągając przewagę nad zespołem łódzkim o 5,15 pkt.

Obie elektrownie rozpoczęły obecnie drugi z kolei etap współzawodnictwa pracy.

Strajk generalny na Sycylii

Reakcyjny rząd de Gasperiego dokonywuje masowych aresztowań wśród robotników włoskich

RZYM PAP. — Strajk generalny, proklamowany w Catanisetta, na Sycylii, na skutek aresztowania posła do parlamentu sycylijskiego, Gino Cortese i 10 innych przywódców włoskiej partii komunistycznej i syndykatu — trwa w dalszym ciągu. Manifestacje protestacyjne odbywają się również w innych ośrodkach na Sycylii. W Messynie Rada Związków Zawodowych uchwaliła strajk protestacyjny, w czwartek od godz. 12-ej do 24-ej.

W środę odbyło się zebranie biura prezydiального parlamentu sycylijskiego, w czasie którego rozpatrzone okoliczności aresztowania posła Gino Cortese z punktu widzenia ustawy przewidującej nietykalność osobistą deputowanych. Biuro prezydiálne uchwaliło je dnośmiennie zażądać bezzwłocznego wypuszczenia na wolność aresztowanych oraz zaprotestowało przeciwko arbitralnemu zachowaniu

siły władz i policji, sprzecznego z przepisami konstytucji.

Sekretariat konfederacji pracy w Rzymie wysłał do premiera i wicepremierów depesze protestacyjne przeciwko aresztowaniom na Sycylii, dokonany wyłącznie z motywów politycznych. Protest Konfederacji Pracy zaznacza również, że na skutek akcji protestacyjnej w prowincji Catanisetta aresztowanych zostało 82 robotników i przywódców syndykatów. Podobne aresztowania miały miejsce w miejscowości Lavello, w okręgu Basilicata, gdzie uwieczono 77 robotników za udział w manifestacji. W kołach dziennikarskich podkreśla się, że masowe aresztowania we Włoszech potwierdzają opublikowany przez dziennik „Unita” okólnik ministra spraw wewnętrznych Scelby, skierowany do prefektów.

W okólniku tym min. Scelba poleca prefek-

Na marginesie

Nieprawdopodobne — a jednak prawdziwe

W wielu stanach USA dotychczas mają moc obowiązującą archaiczne prawa i ustawy, które straciły już dawno wszelki sens. Ale te przedpotopowe przepisy prawne dają niekiedy dogodną broń do ręki różnym krętarzom i „jurystom” spod ciemnej gwiazdy — a poza tym są one niezłym odbiciem obłudy burżuazyjnego ustawodawstwa.

Bardzo osobliwą listę tych dziwacznych przepisów prawnych, obowiązujących pod groźbą sankcji karnych, opublikował londyński „Daily Herald”. Tak więc zabrania się:

Wyprowadzać psy na spacer w niedziele — w Springfield (stan Missour);

zaczepiać dzieci szkolne — w Alanta (stan Georgia);

czytać, chodząc po ulicy — w N. Jorku;

zabierać ze sobą lwy do teatru (!) — w Baltimore;

umieszczać konie w garażu — w Haderston (stan Maryland);

żeńić się ze swą teściową (kto by o tym myślał!...) — w Waszyngtonie;

jeździć czerwonym samochodem — w Minneapolis;

aresztować zmarłego człowieka za długi — w N. Jorku.

Każdy mężczyzna w Branerd (stan Minnesota) obowiązany jest hodować... brodę, natomiast w stanie Indiana zabrania się nosić wasy tym mężczyznom, „którzy zazwyczaj całują się z istotami ludzkimi”.

Wszystkie te bzdury ustawodawcze zastąpiłyby co najwyżej na uśmiech politowania, gdyby nie to, że jednak dają one reakcyjnym sędziom niejedną okazję — zapakować do mamra, pod jakimś śmiesznym pretekstem, tego czy innego „podejrzanego” obywatela. Świadczy o tym dobitnie praktyka sławnej „Komisji do badania działalności antyamerykańskiej”, która to Komisja potrafi posyłać na dłuższy czas do więzień postępowych obywateli USA tylko za to, że odmawiają odpowiedzi na pytanie co do osobistych przekonań politycznych.

B. D.

tom wytoczenie procesów przywódcom syndykatów, którzy kierowali strajkiem generalnym proklamowanym po zamachu na Togliatti'ego. Obecne aresztowania miałyby być uzasadnieniem dla rządu, że przywódcy związków zawodowych doprowadzili do incydentów rewolucyjnych.

Fala aresztów nie ogranicza się tylko do Włoch południowych, ale objęła również Włoch północne. W miejscowości Piacenza aresztowano 13 robotników wraz z sekretarzem miejscowego Izby Pracy.

Jak podają w ostatniej chwili, na skutek dalszych aresztowań robotników na całej Sycylii proklamowany został demonstracyjny strajk generalny.

W czasie strajku zamknięte zostały sklepy i przerwana była wszelka komunikacja miejska.

(w)

8)

wszyscy okoliczni mieszkańcy w promieniu kilometra są w niej zatrudnieni. Pięć tysięcy robotników to spore miasteczko. Ich zarobki przechodzą następnie na okoliczne sklepy i restauracje. Nawet mój ojciec, stolarz, zależny jest od tej fabryki, bo jego klientela rekrutuje się z jej pracowników.

Tak samo zależni są pewnie inni rzemieślnicy: krawcy, szewcy, czapnicy, zduni, bednarze. Choć to nie wydaje się prawdopodobne, w cieniu tej wielkiej fabryki wytworzyło się zależne od niej życie dużego środowiska miejskiego, przypomina zaś ono w wielu szczegółach feudalne podzamcze. Na miasto składa się właśnie cały szereg tego rodzaju środowisk z wielkimi fabrykami w swym centrum, które nawet zarysem konturów dziwnie przypominają średnio-wieczne zamki.

Prokurator Brzozowski powiedział po otoczeniu wrzkiem tryumfującym. Jego teoria zaczęła się niespodziewanie urczywistniać, a „sceneria zbrodni” tłumaczyć ze swego charakteru. Z zazdrości zabici można człowieka wszędzie, w mieszkaniu, na ulicy, w rozrywkowym lokalu. Kto zaś popełnia morderstwo na terenie fabryki, musi mieć z tym terenem wewnętrzne, choćby ukryte powiązanie. W zabójstwie Waldemara Glücksa tkwi zagadnienie społeczne i polityczne.

— Czy pan był w fabryce po raz pierwszy dopiero wczoraj? — zapytał.

— Tak. W środę — poraz pierwszy dopiero wczoraj.

— Rozmawiał pan o niej ze zmarłym dyrektorem?

— Owszem, rozmawiałem, ale tylko mimochodem. Byłem przecież z wizytą u pana Jełowickiej, a nie u pana Glücksa, którego nie znałem.

— Jak go pan poznał? Wszedł do pokoju, gdzie pracowała pańska narzeczona?

— Krystyna mówiła mi, że do biura nikt z obcych ludzi nie ma prawa przychodzić, rozmawialiśmy więc w poczekalni, siedząc naprzeciw tych drzwi.

— I co?

— W pewnym momencie usłyszeliśmy ich skrzyp. Zostały otwarte bardzo gwałtownie właśnie przez dyrektora Glücksa, który szukał mojej narzeczonej, chociaż była to pora obiadu i Krystyna mogła sobie bodnie korzystać z godzinnej przerwy w pracy. Poczekalnia, jak panowie wiedzą już sami, pogrążona jest stale w głębokim półmroku. Z otwarciem drzwi dyrektor Glück stanął w jasnej, oślepiającej płaszczyźnie prostokątnego światła, ale natychmiast wpadł w ten sam mrok, który nas otaczał, i równie gwałtownie jak przedtem, otworzył drugie drzwi tuż obok, rzucił wzrokiem w głąb pokoju i odwrócił się na poczekalnię. Światło, bijące teraz przez szeroko rozwarte drzwi z obu pokoiów, pozwoliło mu na zobaczenie mojej narzeczonej i mnie. Staliśmy zresztą na skrzyżowaniu dwu silnych smug słonecznego odbłasku, który padał w ten sposób, że oświecał nas jaskrawo od piersi w dół, twarze zachowując jednak w cieniu. To właśnie, że obie smugi szły skośnie od góry ku dołowi oświecając przede wszystkim tułów i kończyny dolne do stóp, pozwoliło nam opanować odruch zaskoczenia.

— Jaktó — zaskoczenia? Nie może pan wyjaśnić tego dokładnie? — poprosił Hennert w tym samym tonie pewności, iż na chwilę zeznania nie zbaczają z drogi, która znał już dokładnie.

d. c. n.

Przyszłość i rozwój kultury

zależą od więzi jej twórców z masami ludowymi

Z przemówienia A. Fadiejewa na Kongresie Pokoju

Niech mi będzie wolno przekazać z tej trybuny — rozpoczyna wielki pisarz radziecki — w imieniu delegacji Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich braterskie pozdrowienia polskiej inteligencji pracującej — działaczom literatury i sztuki, uczynom i inżynierom, nauczycielom i lekarzom i wszystkim tym, którzy wraz ze swym narodem pomyślnie budują nową demokratyczną Polskę oraz podziękować Rządowi i Narodowi Polskiemu za gościnne przyjęcie.

Mówca przypomina następnie, że minęły za ledwie trzy lata od chwili, gdy w prastarym polskim Wrocławiu — Armia Radziecka zatknęła wraz z oddziałami polskimi na zawsze sztandar polski — sztandar wolności. „Breslau” — ta twierdza agresji faszystowskiej — stała się Wrocławiem — miastem Wolnej Demokratycznej Polski. Faktu tego nie można nie uznać za symboliczny. Dla nas, ludzi radzieckich, zwycięstwo to i braterstwo nasze będą zawsze źródłem dumy narodowej, dumy najbardziej bezinteresownej i wzniosłej — jakiej kiedykolwiek w historii doświadczali ludzie. Dni te nie mogą być wymazane z pamięci nawet przez tych, którzy tak uparczywie do tego dążą — stwierdza Fadiejew. Mimo męznego oporu ludów, których bohaterzy przedawstawieli przybyli tu na Kongres — ludzie te wiedzą, że

kraje ich po dzień dzisiejszy znajdowałyby się pod butem hitlerowskim, gdyby nie przyszła im z pomocą największa na świecie siła wyzwolińska — owiana duchem miłości milionów zwykłych ludzi — państwo socjalistyczne — Związek Radziecki. Nie są to czcze słowa. KRYJE SIĘ POZA NIMI KREW PRZELANA PRZEZ 7 MILIONÓW ŻOŁNIERZY RADZIECKICH!

Minęły zaledwie trzy lata od tej chwili — ciągnie mówca — a my uczeni, pisarze, krzewiciele sztuki — musieliśmy zebrać się tutaj, zaniepokojeni prowokacyjną działalnością podżegaczy wojennych. Władcy kraju, którego fasadą jak gdyby przez ironię losu jest poeęg Wolności — z niezwykłym pośpiechem podjęli się roli organizatorów nowej wojny. O co właściwie chodzi?

„Wojna — mówił J. W. STALIN — zewrwała bezlitośnie wszystkie osłony, maskujące istotne oblicze państw, rządów, partii i ukazała je na scenie bez maski, bez ozdób, ze wszystkimi ich brakami i zaletami”.

Po wojnie prości ludzie we wszystkich krajach zaczęli lepiej orientować się w tym, co się na świecie dzieje. Cóż pozostaje do zrobienia panom imperialistom, gdy nadzieja na godne człowieka istnienie — leży nie w oddalonej przyszłości, lecz kieruje obecnie dążeniami i czynami milionów prostych ludzi na całym świecie.

Stalin powiedział, że zwycięstwo nad faszysmem stanowi olbrzymi drogowskaz dla postępowego rozwoju całej ludzkości. — I rzeczywiście, pomimo olbrzymich ofiar, siły narodów wzrosły po wojnie ogromnie.

Po wojnie — jak nigdy dotąd w historii — narody na przykładzie Związku Radzieckiego zrozumiały wielką przewagę ustroju socjalistycznego. Przekonały się naocznie o potęgę, szlachetność i wielkość moralnej mocarstwa socjalistycznego, przekonały się o decydującym znaczeniu polityki stalnowskiej dla losów ludzkości, pragnącej pokoju, bezpieczeństwa i wolności. I zwykli ludzie wyciągnęli z tego właściwe wnioski.

„Istotnie mają się o co martwić panowie imperialiści”

Mówca wskazuje następnie, że po drugiej światowej wojnie na całym świecie zarysowały się dwa obozy: obóz demokratyczny, antyfaszystowski, antyimperialistyczny ze Związkiem Radzieckim na czele oraz obóz antydemokratyczny, reakcyjny, imperialistyczny, którego przywódcami są imperialiści Stanów Zjednoczonych. Mapa geograficzna nie może dać prawdziwego obrazu tych dwóch obozów, dlatego, że linia podziału przebiega wewnątrz każdego z krajów kapitalistycznych, w każdym mieście i osiedlu. Każdy obóz posiada swój własny program, swoje cele i zadania.

Obóz demokratyczny z ZSRR na czele uważa za swój główny cel zapewnienie ludzkości trwałego i sprawiedliwego pokoju. Dąży do umocnienia zwycięstwa nad faszysmem, do odtworzenia możliwości swobodnego rozwoju demokracji, do zachowania niezależności wielkich i małych narodów, do zapewnienia ich suwerennych praw.

Obóz imperialistyczny dąży do zachowania i umocnienia chwiejącego się gmachu systemu kapitalistycznego, do zdławienia ruchów narodowych i socjalizmu, do ustanowienia reakcyjnej władzy na wzór hitlerizmu. Skutkiem tego przygotowanie nowej wojny stanowi najważniejszą część programu obozu imperialistycznej reakcji.

Coraz pewniej jednakże dźwięczą głosy, wzywające postępową ludzkość do nieprzeceniańia sił reakcji, do wiary we własne siły, do twardej i nieustępliwej walki o pokój i bezpieczeństwo, o demokrację, o równość

wielkich i małych narodów — głosy, wzywające narody do walki o niezależność narodową i współpracę przeciwko nowym preten-

dentom do panowania nad światem — amerykańskim ekspansjonistom i ich agentom w Europie.

USA — żandarml narodów

„Czy można więc dziwić się, że ekspansjonści amerykańscy usiłują stać się przede wszystkim żandarmami narodów — pyta mówca. — Stwierdza to otwarcie i z wyjątkowym cynizmem prasa amerykańska. „United States News” w artykule zatytułowanym: „USA w roli policjanta światowego” oświadcza, że okoliczności zmuszają Stany Zjednoczone, by wzięły na siebie główną część zadania w ustanowieniu nadzoru policyjnego nad światem...”

A więc nałożenie ludzkości kajdan i przestawienie całej kuli ziemskiej w ogromny rezerwu policyjny, a jej ludności — w niewolników kapitału — oto cel imperialistów amerykańskich i ich sługusów: imperialistów An-

glii, Francji, Włoch — wielkich i małych Beneluxów.

Żandarmi amerykańscy przygotowali pod płaszczykiem „Pomocy ekonomicznej” plan tworzenia ekspedycji karnych na wzór grecki, plan zagarnięcia baz wojskowych oraz ustawę antykomunistyczną, plan rozbicia Związków Zawodowych, oraz karabiny maszynowe, Szeiby i Mocha.

Do arsenału tego należy również kłamliwa kampania antyradziecka oraz nikczemne zamachy najemnych terrorystów na przywódców klasy robotniczej.

Wśród tych metod poczesne miejsce zajmuje kampania reakcji imperialistycznej skierowana przeciwko ideologii postępowej.

Wielki kapitał w walce z kulturą

„Ludzie, których nazywamy sztabem wielkiego kapitału — pisze jeden z wybitnych przedstawicieli kultury amerykańskiej, zmuszony do ukrywania swego nazwiska — rzucili przeciwko nam wszystkie swoje siły, i po dwóch latach zaciekłej propagandy — jakiej nie znano dotąd żadne państwo świata — inteligencja amerykańska znalazła się w obliczu groźby „zimnego terroru”, odtąd w Stanach Zjednoczonych samo wypowiedzenie jakiejkolwiek myśli, która może być uznana za „niebezpieczną”, podlega karze 10 lat więzienia, grzywny 10 tys. dolarów i grozi pozbawieniem obywatelstwa amerykańskiego.

Kontynuatorzy Goebbelsa znajdują się nie tylko w Stanach Zjednoczonych. Młodzi partnerzy amerykańskich imperialistów idą za przykładem swoich mocodawców. Np. laborzystowski rząd Attlee, Bevin i Morrisona przeprowadza w Anglii takie same ustawy antykomunistyczne i „czystki” wśród działaczy postępowych.

Równolegle prowadzona jest niepojmowana ideologiczna ekspansja imperializmu amerykańskiego. Wydawnictwa amerykańskie — brukowe romanse kryminalne metnym potokiem zalewają europejskie rynki wydawnicze. Reakcyjna makulatura w rodzaju „Readers Digest”, „Life”, „Time” w milionach egzemplarzy narzuca na czytelnikom europejskim. Wydawnictwa te wypierają czasopisma krajowe. Na falach eteru płynie brutalna re-

kłama imperializmu amerykańskiego pod firmą „Głosu Ameryki”.

„Patentowane” religie, sztancowane ideały literackie, teatr, filmy, żargon sportowy — wszystko to, dosłownie wszystko otrzymuje się z Ameryki.

Treścią tego wszystkiego, co pod nazwą nauki, sztuki i literatury wbiła ludziom do głowy reakcja imperialistyczna, jest propaganda światowego panowania imperializmu amerykańskiego, propaganda militarystyki, nowej wojny imperialistycznej, skierowanej przede wszystkim przeciwko Związkowi Radzieckiemu. W Stanach Zjednoczonych kwitnie amerykańska geopolityka, odziedziczona po faszystowskich ideologiach typu Haushofera. Wydaje się i szeroko reklamuje takie książki, jak „Bazy oceaniczne” Georgea Wellera, która głosi konieczność stworzenia amerykańskich baz wojennych, obejmujących Europę, z Atlantykem i morzem Śródziemnym, Adriatyk, dostęp do Afryki, cały bliski i daleki Wschód. Ta książka kończy się „modlitwą”, w której Weller obiecuje Panu Bogu zrealizować na całej kuli ziemskiej plany ekspansji imperialistów amerykańskich.

W Stanach Zjednoczonych wydaje się atlasy geograficzne w rodzaju atlasu Harrisona, w swoisty sposób „amerykanizujące” — mapę świata. Jest hańba, że jako propagatoryzy nowej wojny występują różne zakłady naukowe i uniwersytety.

„Ludzie jałowi — ludzie spróchniali”

Propagandzie nowej wojny w „kosmopolitycznej” szacie wtróje głoszenie rasizmu i dyskryminacji rasowej, odsłaniające zaboboczkolonialny i faszystowski charakter tej „ideologii”.

Reakcja imperialistyczna boi się jak ognia ruchu i walki mas ludowych o lepsze jutro. Dlatego właśnie literatura reakcyjna występuje przeciwko socjalnemu postępowi, wysuwa motywy apokaliptyczne.

„To nikczemne spługawienie bytu człowieka — ciągnie dalej mówca — łączy się u

tych autorów z mistycyzmem, złośliwą walką z rozumem i głoszeniem irracjonalizmu. Przywódcy dekadentów angielskich, mistyki i estety Eliot, znany ze swoich sympatii profaszystowskich, przedstawia się w sposób następujący: „My ludzie jałowi, my ludzie spróchniali”.

C. degeneraci usiłują pozbawić człowieka wolności myślenia. A właśnie to jest potrzebne burżuazji imperialistycznej, która marzy jedynie o tym, żeby przekształcić ludzi pracy w robotów.

Naśladowcy Hitlera

Pewien „poeta” francuski oświadcza: „człowiek sądzi, że jest przedstawicielem cywilizacji, lecz jest zawsze tylko Kanibalem”. Tego rodzaju wypowiedzi to nic innego, jak tylko plagiat z Hitlera, który pragnął, żeby młodzież niemiecka przypomniała „młode bestie”.

Niemieckiemu imperializmowi potrzebne były bestie. Bestie są niezbędne dla władców monopoli amerykańskich do realizacji ich planów panowania nad światem. Reakcyjni literaci, autorzy scenariuszów, filozofowie, artyści gotowi są służyć swoim mocodawcom.

Propaganda występków, demoralizacji, instynktów zwierzęcych, potrzebna jest reakcji w celu uczynienia z mas ludowych posłusznego narzędzia. Nie jest rzeczą przypadkową, że w chwili, kiedy imperialiści nie mają środków na tę propagandę, nie są skłonni asygnować pieniędzy na szkoły i na wyższe zakłady naukowe dla ludu.

Ogólna suma wydatków na oświatę w Stanach Zjednoczonych, stanowi zaledwie 1,5 proc. dochodu narodowego.

Powiedział kiedyś LENIN, że na każdym dolarze z setek miliardów, które zagarnęli amerykańscy imperialiści, widoczne są ślady błota. Kiedy zapoznajemy się z pisaną wespół obojha autorów reakcyjnych na całym tym obrzydliwym błocie, odcina się wyraźnie ślad dolara.

Jeszcze przed 25 laty LENIN twierdził, że tak zwana amerykańska demokracja współczesna „oznacza jedynie swobodę mówienia, tego, co jest dla burżuazji dogodne — a dogodne dla niej jest głoszenie poglądów jak najbardziej reakcyjnych. obkurantyzmu, wstecznicstwa, obrony wyzyskiwaczy itp.”.

W szczególny sposób demaskuje reakcyjnych uczonych, pisarzy i artystów zoologiczną nienawiść do państwa socjalistycznego, do Związku Radzieckiego. Wszyscy ci ludzie żywią podwójną nienawiść do Związku Radzieckiego. Po pierwsze, nienawidzą go, jako psy-

łańcuchowe imperialistów. Po drugie, żywią do Związku Radzieckiego nienawiść, jako do państwa, które posiada i tworzy głębokie i moralne wartości, gdzie nauka, literatura, sztuka, służą narodowi i dlatego swobodnie rozwijają się i kwitną.

Od współczesnej „kultury” imperializmu wieje trupim rozkładem. Odbija ona jak zwierciadło upadek i słabość całego obozu imperialistycznego.

Żyjemy w epoce wielkich rozstrzygnięć historycznych. Miliony ludzi na całym świecie nie chcą okropności nowej wojny, nie chcą tyranii i samowoli faszystowskiej. Inteligencja, ludzie twórczej pracy na całym świecie nie chcą i nie mają prawa podporządkowywać swojej twórczej myśli dyktaturze dolara i być narzędziem w zbrodniczych rękach imperialistów.

ALE „NIE CHCIEĆ” TO ZA MAŁO — TRZE BA DZIAŁAĆ!

— stwierdza z naciskiem mówca. Przyszłość kultury ściśle zależy od stopnia łączności mistrzów kultury z narodem walczącym o wolność i niepodległość. Aktywne, odważne przeciwstawienie żywej myśli postępowej wszystkim formom reakcji — oto obecnie zadanie całej inteligencji, przyjaciół pokoju i postępu. Prawdziwemu przedstawicielowi inteligencji, synowi ludu, obcy jest zupełnie kult mistyki, głoszenie pesymizmu, ignorancji i cały ten zespół myśli i uczuć, przepojonych zwierzęcym strachem wobec rzeczywistości, który cechuje burżuazję reakcyjną.

Ażeby jednak zorganizować opór myśli wobec ciemnych sił reakcji, konieczne jest zjednoczenie przedstawicieli myśli postępowej.

Niektórzy uczeni, literaci i artyści sądzą, że uda im się zachować „niezależność” od reakcyjnych sił imperialistycznych, jeśli zamkną się w swoim gabinecie, albo w laboratorium. Jest to szkodliwe złudzenie. „NIE MOŻNA

ŻYĆ W SPOŁECZEŃSTWIE I BYĆ NIEZALEŻNYM OD SPOŁECZEŃSTWA” — mówił Lenin.

Źródła wartości kulturalnych tkwią w walce mas

Kto nie chce znosić tyranii i okrucieństwa, kto nie chce słuchać ślepo władców imperialistycznych — ten powinien znaleźć dla siebie miejsce po stronie narodu, to znaczy po stronie ludzi pracy. Laurent Casanova oświadczył słusznie na zjeździe Francuskiej Partii Komunistycznej w czerwcu 1947 r.: „Gdy masy uprawiane są w ruch, wówczas źródła najistotniejszych dóbr kulturalnych tkwią w samej walce mas... Gdy narody uprawiane są w ruch — wówczas źródła dóbr kulturalnych oraz czynniki ich rozwoju łączą się z samym ruchem mas”.

Doświadczenia niedawnej przeszłości wyraźnie nie wykazują, że działacze kultury są bezsilni w zerknięciu z reakcją, o ile nie są oni zespoleni z masą. Są oni silni jedynie wówczas, gdy wysiłki ich połączone są z walką mas ludowych.

Przed dojściem Hitlera do władzy, w Niemczech było wielu uczonych i artystów, którzy czuli odrzucenie do faszystów, lecz nie chcieli, bądź też nie potrafili stawić czynnego oporu. Silny demokratyczny naród niemieckiego nie był zjednoczony, siły demokratyczne inteligencji niemieckiej nie były zorganizowane i nie były związane z masami ludowymi. I to doprowadziło do następstw katastrofalnych za równo dla Niemiec jak i dla całej ludzkości.

(Dalszy ciąg na str. 4-tej)

To i owo

Nie ma róży bez kolców

MOTTO: Cóż śluby? Poszły!
(A. Fredro — „Śluby panieńskie”)

Czego jak czego, ale mieszkania zazdrościł Kwasiborskiemu wszyscy znajomi i przyjaciele. No, bo jakże — sytuacja na tym „odcin-ku” fatalna, głód lokali straszliwy, naród, można powiedzieć, „zageszczony” do ostatnich granic, a ten (niby Kwasiborski) jak jaki ksiądz udzielnik: w trzech pokojach (z kuchnią i z wygodami) z babcią i pieskiem (niejakim szkockim terierem) się rozpiera.

Był wprawdzie taki okres, że apartament Kwasiborskiego, zdawał się, zadry w swej powierzchni mieszkaniowej. Chodziły wtedy jakieś komisje, wyszły kontrolerzy społeczni. Znałomi i przyjaciele próbowali wówczas zgnieść moralnie obszarnika lokalowego:

— Skończyło się babci granie — mówili. — Przystaniesz, bracie, się rozpiierać. Teraz to jak amen w pacierzu kogoś ci wsiadł.

— Wsiadł? — odpowiadał chłodno Kwasiborski. — Nikogo mi nie wsiadł. W ogóle żadna komisja ani kontrola praw do mnie żad nych nie posiada, BO JA MAM MIESZKANIE SŁUŻBOWE!

I faktycznie. Innym, można powiedzieć, nie przepuszczono, a Kwasiborski nadmierną przez strzeż mieszkaniową zachował. Irytowało to niezmiernie zageszczonych znajomych i przyjaciół Kwasiborskiego.

— No, nie ma co — wzdychali. — Szkoda gadać: szczęściarz, synku jesteś i tyle.

— Szczęściarz... — uśmiechnął się na to smutnie Kwasiborski. — Ładny mi szczęściarz. Ślub, cholera, na całe życie wzięłem!

— Ożeniłeś się? — dźwili się znajomi itd.

— I nie poprosiłeś nawet na wesele?

— Nie było wesela — wzruszał ramionami magnat mieszkaniowy. — Przecież to nie normalny ożenek, a ślub z instytucją, która mi dała mieszkanie.

— Będziecie — powiedzieli — obywateli, korzystać z tego lokalu dotąd, dopóki jesteście u nas zatrudnieni. Zwolniony was z pracy — zwolnicie nam zaraz swoje mieszkanie. — Potem kazali podpisać cyrograf.

— Hu, hu — ucieszyli się przyjaciele. — To ty, kochany, właściwie, jakby to powiedzieć: jesteś „glebae adscriptus”?

— Tak — stwierdził cichutko Kwasiborski.

— Niewolnik jestem, do swej budy przykuty... Ogłoszony ostatnio dekret o najmie lokali, zawierający zapowiedź rozwiązania sprawy tzw. mieszkań służbowych, sprawił, iż kole-dzy, znajomi itp. wybrali się z powinszowaniami do Kwasiborskiego:

— No, uszy do góry, bracie! — zawołali. — Śluby — poszły! Jesteś wyzwolony!

Na to Kwasiborski rzeczywiście uszy do góry podniósł, ale głowę za to trochę zwiesił.

— Tak, wiem o tym — zauważył z gorczycą. — Mogę zmienić pracę i mieszkanie nie tracę, ale za to, psiarew, tracę przywileje służbowe. Zwykły lokator odtąd jestem, rozumie-cie? Powierzchnie mieszkaniową zechcą mi na pewno według jakiejś tam normy przydzielić, a ja mam babcię i szkockiego teriera!

Ano, nie ma, widać — róży bez kolców. Ale to przecie chyba nie zaszkodzi, że dekret „ukłuje” tego i owego, aspołecznego wygoda-nia, który ma rodzinę, złożoną z trzech osób, a zajmuje lokal, złożony TYLKO z trzech pokoiów SŁUŻBOWYCH. Interes publiczny i gospodarka mieszkaniowa na tych „ukłu-ciach” tylko zyska.

E. Tam.

1 września rozpocznie się nowy rok szkolny

Prace przygotowawcze Kuratorium dobiegają końca

Już za parę dni zakończy się okres wakacji i setki tysięcy młodzieży starszej i młodszej zapelnia mury szkolne. Końca dobiegają już prace w Kuratorium i w Miejskim Wydziale Oświaty, gdzie wre gorączkowa praca nad przygotowaniem szkół do przyjęcia młodzieży.

Zacznijmy od dzieci najmłodszych. W nowym roku szkolnym w liczbie 308 tysięcy znajdują pomieszczenia w szkołach podstawowych. Z ogólnej tej liczby nowo wstępujących dzieci w naszym mieście jest 63 tysiące, zaś w okręgu łódzkim 21 tysięcy. Przygotowano dla nich ogółem 1848 szkół, z których wszystkie w odróżnieniu do roku ubiegłego będą czynne. Liczba nauczycieli szkół powszechnych wynosi 6.630 osób. O ile w Łodzi mamy dostateczną ilość sił nauczycielskich w szkołach powszechnych, o tyle na wsi istniały szkoły, w których dotychczas jeden nauczyciel uczył nawet ponad 100 dzieci. Aby usunąć to upośledzenie wsi władze szkolne powiększyły liczbę etatów nauczycielskich na wsi, kosztem Łodzi i miast powiatowych.

W bieżącym roku szkolnym przestały istnieć na terenie Łodzi prywatne średnie szkoły ogólnokształcące. Dawne mianowicie gimnazjum miejskie Petkowskiej i Czapczyńskiej jako ostatnie dwie szkoły prywatne zostały przed miesiącem upaństwowione.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące posiadać będzie w nowym roku szkolnym 62 zakłady naukowe. Znajdują się w tym 22 „jednostki” stopnia podstawowego i licealnego z klasami od 1 do 11-tej, 29 szkół stopnia licealnego z klasami od 8 do 11-tej, 6 szkół ogólnokształcących rozwojowych oraz 5 szkół popołudniowych dla młodzieży pracującej. Około 19 do 20 tysięcy młodzieży czyli o 3 tysiące młodzieży więcej niż w roku ubiegłym uczęszczać będzie do gimnazjów i liceów ogólnokształcących.

W okresie sesji czwartej Komisje Kwalifikacyjne skierowały do 8 i 9-tej klasy około 1.700 młodych. Ta część, która została zakwalifikowana ma już przydzielone miejsca w klasach 8 i 9-tej. Istnieje natomiast pewna część młodzieży, która z ważnych powodów np. choroby nie zgłosiła się do egzaminów w określonym terminie. Ci uczniowie mogą obecnie zło-

W walce z gruźlicą pomaga nam Duński Czerwony Krzyż

Duński Czerwony Krzyż na terenie Łodzi objawia bardzo ożywiającą działalność obecnie zaczęli się dzieci przeciwko gruźlicy. Od pierwszego sierpnia do chwili obecnej dokonano około 800 szczepień ochronnych. Akcja ta w najbliższych dniach znacznie się jeszcze usprawi. Również w najbliższych dniach nadejdzie do Łodzi z Danii 25 sanitarek wyposażonych w kompletną aparaturę rentgenowską. Sanitarke te będą obsługiwały teren województwa łódzkiego.

Przyszłość i rozwój kultury

Dokończenie przemówienia A. Fajdejewa na Wrocławskim Kongresie Intelktualistów

Intelktualiści na froncie walki z faszyzmem

Można przytoczyć również przykład odwrotny. Na krótko przed drugą wojną światową we Francji powstał i pomyślnie rozwijał się ruch Frontu Narodowego. W pracy nad ze społeczeństwa antyfaszystowskich sił demokratycznych brał udział tacy wybitni przedstawiciele nauki, jak Langevin i Joliot-Curie, tacy wybitni przedstawiciele literatury, jak Barbusse i Romain Rolland. Gdy władcy Francji zaprzękali ją zaborcom faszystowskim — francuska inteligencja postępową wraz z masami ludowymi wzięła udział w podziemnym Ruchu Oporu. Wezwaniemu rzucone przez postępową inteligencję francuską znalazło echo w na rodzimym Ruchu Oporu przyspieszył chwilę wyzwolenia Francji spod jarzma okupantów nie miekch.

Jakże wiele serc natchnął zapalem w okresie wojny i obecnie nieprzekupny i czysty głos naszego sędziwego i zawsze młodego ducha Marcina Andresa Nexla.

Przykład bohaterów Ruchu Oporu świadczy o tym, jak wiele może dokonać człowiek twórczej myśli, jeśli łączy swą działalność z zorganizowanym ruchem mas ludowych. Jego wiedza, talent, bogactwo ducha może wówczas przyczynić się do poskromienia sił reakcji, może przynieść realną korzyść sprawie postępu.

Doświadczenia niedawnej przeszłości mówią nam, że zjednoczenie sił inteligencji postępowej samo przez się nie wystarczy jeszcze do skutecznej walki z reakcją, niezbędna jest realna działalność inteligencji, ściślej łączności z masami narodu. Niezbędny jest codzienny, powszechny udział intelektualistów w demokratycznym ruchu ludowym.

Związek Radziecki obrońcą pokoju i kultury

Obrona kultury, walka o pokój i demokrację stanowią wspólną sprawę narodów całego świata.

W ciągu 30 lat swego istnienia państwo radzieckie stale występowało, jako obrońca pokoju i kultury, obrońca niepodległości i

żyć podanie poparte świadectwami, do Państwa w Ginnazjum i Liceum przy ul. Więckowskiego 41 w dniach od 2 do 5 września. Dla młodzieży tej władze szkolne zarezerwowały od 250 do 300 miejsc.

Istniejące w roku zeszłym szkoły semestralne dla młodzieży pracującej, zarządzaniem ministerstwa w tym roku zostały zniesione. Zastąpią je trzy popołudniowe szkoły w Łodzi, posiadające wszystkie klasy licealne od 8 do 11-tej. Szkoły te mieszczą się na Targowej 63, Więckowskiego 41 i Spornej 73. Poza tym

Jak najwięcej światłych ludzi potrzeba krajowi

Przedostatni dzień zapisów na wyższe uczelnie

Już jutro upływa termin zapisów na wyższe uczelnie w Łodzi. Nie długo, bo już w pierwszej połowie września rozpoczyna się egzamin.

W tym roku liczba zgłoszeń, w tym roku Uniwersytet i Politechnika dysponują jeszcze wolnymi miejscami.

Nawet tak atrakcyjne wydziały Uniwersytetu jak medycyna, stomatologia i farmacja mogą przyjąć jeszcze pewną ilość nowowstępujących. To samo dotyczy Politechniki.

Nowootwarty na Politechnice Łódzkiej wydział włókienniczy również może jeszcze przyjąć nowych kandydatów. W Łodzi wydział ten ma szczególne znaczenie. Mamy w mieście naszym wielu włókienników, ale zapotrzebowanie na fachowców, inżynierów włókienników ciągle jest wielkie.

Nie tylko zresztą na włókienników. Łódzkie fabryki mogą dać pracę wielu inżynierom mechanikom, elektrykom, czy chemikom.

Trojaczki w Łodzi

Ob. Maria Klimkiewiczowa urodziła dwie córki i syna

W dniu wczorajszym na Radogoszczu, przy ul. Złocieniowej 15 (dawnej Sadowa) w rodzinie Mariana i Marii Klimkiewiczów przyszedł na świat trojaczki — dwie dziewczynki i chłopczyk.

Ob. Klimkiewiczowie pracują w Państw. Zakładach Węglanych przy ul. Południowej 52. Ponieważ mieszkanki, które zajmują, jest małe i wilgotne — wezwana do chorej dr. Kuleszyna zaordynowała natychmiast przewiezienie chorej i dzieci do szpitala „Bethleem”.

Odwiedzamy chorą i dzieci w szpitalu. Matka jeszcze nie oglądała dzieci, które urodziła w separacie, pod troskliwą opieką lekarzy. Trojaczki są zdrowe, ale jak

w okręgu łódzkim w Pabianicach i Radomsku otworzone zostały również dwie szkoły tego samego typu.

Jeśli chodzi o personel pedagogiczny, to braki jakie dają się zauważyć w jego kadrach, dotyczą przede wszystkim zbyt małej ilości wykwalifikowanych nauczycieli nauk ścisłych. Szczególnie mało posiadamy profesorów fizyki i matematyki. Łuki te będą zapełniane w miarę, jak Uniwersytet wykształci nowe kadry wykwalifikowanych nauczycieli.

J. Szczepańska

Praca czeka, a rąk ciągle za mało. Ten brak wyrównać powinni młodzi mający obecnie takie możliwości kształcenia się, jakich nie było nigdy przedtem.

Wydziały: chemiczny, elektryczny i mechaniczny także dysponują jeszcze wolnymi miejscami.

Państwo zagwarantowało możliwość wyższych studiów dzieciom robotników, chłopów i inteligencji pracującej. Każdy ma prawo wstępu na wyższe uczelnie, egzamin zaś będzie mierzniakiem sumy wiadomości i zdolności nowowstępujących. Studiować powinni ludzie zdolni, łaknący wiedzy — ci, którzy z pożytkiem służyć będą krajowi.

Państwo nasze troszczy się o to, aby jak najszersze rzesze młodzieży miały możliwość kształcenia się w obranym przez siebie kierunku i dąży do tego by jak najwięcej światłych, światłych obywateli mogło stanąć — teraz w okresie odbudowy — do pracy.

W.

twierdzą lekarze, niedonieszone, więc należy im się troskliwa opieka.

Lekarze opiekujący się Klimkiewiczową i jej dziećmi zawiadomili natychmiast prezydenta miasta tow. E. Stawieńskiego o przyjściu na świat nie „lipnych” ale prawdziwych trojaczek łódzkich. Rodzinie Klimkiewiczów okazana zostanie jak najdalej idąca pomoc, aż do przydzielenia odpowiedniego mieszkania w Łodzi.

Radość matki nie ma granic. Zapytana o imiona trojga dzieci — odpowiada, że jeszcze się musi namyśleć, gdyż absolutnie nie spodziewała się tak znacznego powiększenia rodziny.

(r)

W tę i z powrotem

Kto pierwszy, ten lepszy

Po okresie „rzadków” do Bata i sezonowych „kolejek” przez „Orbisem” nadeszła pora długich „ogonków” po przydziałową wagę. Prócz całej prasy łódzka informuje, że „ogonki” powyższe są zupełnie zbędne, gdyż towaru starczy dla wszystkich i każdy — bez różnicy t. zw. rozdawnictwa — otrzyma materiał jednego i tego samego gatunku — kartkowicę „wiedzą swoje” i tłoczą się nadal przed sklepami przydziałowymi.

— Kto pierwszy, ten lepszy — twierdzą uparcie, choć niesłusznie. — Ale trzeba uważać, aby spekulanci welny nie „wystrzygli”.

Czekaj tatka latka

W czerwcu bodaj dyrekcja Miejskich Zakładów Wodociągowo-Kanalizacyjnych ogłosiła, że w obec, że jeszcze w ciągu bieżącego roku można będzie przyłączyć około 200 domów łódzkich do miejskiej sieci wodociągowej. 200 domów — „kontygent” niewielki. Zdawałoby się, że raz dwa powinien być wyczerpany. Tymczasem okazuje się, że ilość podań o przyłączenie do sieci miejskiej nie pokryła do tej pory zaofiarowanej wyżej ilości. Ano, widać, że miejska nie budzi zaufania. „Naród łódzki” jeszcze czeka, aż miasto doprowadzi wodę z Pilicy i z Niebieszczan Zdrojeł.

P. S. A swoją drogą — może koszty przyłączenia są zbyt wysokie?

Kogo „dotyka” estetyka

W maju br. Wydział Plantacji Zarządu Miejskiego ogłosił konkurs na najładniejszą ukwiecone balkony i okna. W tych dniach wyznaczone jury objechało całe miasto, stwierdzając, że podniesienie estetycznego wyglądu Łodzi leży na sercu KSIEGOWEMU z ul. Milej (pierwsza nagroda) SZOFEROWI z 11-go Listopada, 20 BOTNIKOWI z Magistratek, SZKLARZOWI z Daszyńskiego (druga nagroda), NAUCZYCIELOWI z Legionów, URZĘDNIKOWI z Pałec, KRAWCOWEJ z Cieszyńskiej (trzecia nagroda).

Ciekawe, że jury nie znalazło obiektów do nagrody na „reprezentacyjnej” ulicy naszego miasta — Piotrkowskiej. Hh, hm...

Horoskopy i praktyka

„Jesień się zbliża, a wraz z nią wzrost zapotrzebowania na żarówki, możemy być jednak spokojni — żarówek nie zabraknie”.

Celem zupełnego uspokojenia otrzymujemy dane statystyczne: 1) fabryki żarówek przekroczyły w lipcu państwowy plan produkcji o 12 procent wykonując 866.318 żarówek oświetleniowych; 2) nowouruchomiona fabryka żarówek w Warszawie wykonuje przeszło 20 procent produkcji krajowej; 3) jeszcze niedawno jeden zespół fabrykował w ciągu godziny 800 żarówek, obecnie zaś wypuszcza ich na rynek aż 1200.

Statystyka — faktycznie nie żła. Oby równie pomyślna była praktyka zaopatrzenia rynku w niezbędną ilość żarówek oświetleniowych. Życzenie to wyrażamy na podstawie zeszłorocznych doświadczeń, opartych na podobnych doświadczeniach statystycznych.

ŁÓDZIANIN

OKZZ zawiadamia

OKZZ w Łodzi zawiadamia, że w dniu 28 sierpnia br. o godzinie 9.30 w sali OKZZ ul. Traugutta Nr 18, odbędzie się konferencja z udziałem Zarządów Okręgowych Zw. Zaw. Zarządów Oddziałów Zw. Zaw., Powiatowych Rad i Rad Zw. Zawodowych z następującym porządkiem dziennym:

1. Referat „Sytuacja klasy pracującej w krajach Demokracji Ludowej, a w krajach kapitalistycznych”.
2. Sprawy ekonomiczne. a) współzawodnictwo pracy. b) walka ze spekulacją.
3. Sprawy kulturalno-oświatowe.
4. Sprawy organizacyjne.
5. Referat przedstawiciela Inspekcji Pracy na temat: „Jakie sprawy winny być w ławian przez Związki Zawodowe i Rady Zakładowe, a jakie kierowane do Inspekcji Pracy”.
6. Dyskusja.
7. Wolne wnioski.

Okręgowa Komisja Zw. Zawodowych w Łodzi

Przychodnia Przeciwrakowa

wznowiła swą działalność

Dnia 1. 9. br. staraniem łódzkiego Towarzystwa Zwalczenia Raka wznowiona została działalność przychodni przeciwrakowej przy ul. Curie-Skłodowskiej nr 18. W przychodni będąc będzie tych, co do których istnieje podejrzenie, że są chorzy na raka. Wbrew przekonaniom, że rak jest nieuleczalny, można go przy wczesnym rozpoznaniu choroby i prawidłowym leczeniu — wyleczyć.

Nowa przychodnia nawiązała współpracę z Kliniką Uniwersytecką, która prowadzi specjalne laboratorium dla wykrywania raka najnowszą metodą.

Celem udostępnienia przychodni szerszej ilości naszego miasta, towarzystwo zawarło umowę z Ubezpieczalnią Społeczną oraz z Miejskim Wydziałem Zdrowia, które będą kierować chorych do przychodni celem wczesnego rozpoznania i leczenia raka.

Kronika Kalisza Teatr im. Bogusławskiego będzie umiastowiony

KOMU WINSZUJEMY

Piątek, dnia 27 sierpnia 1948 roku.
Dziś: Józefata Kalasant.

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Komenda M0 16-62
Miejskie Pogotowie Ratunkowe i Straż
Pożarna 21-77.

Informacja telefoniczna (Biuro nu-
merów), podawanie dokładnego czasu
12-11.

Informacja pocztowa 14-07.

Informacja kolejowa 10-51.

DYŻURY APTEK

Dziś dyżuruje apteka mgr. Jaśnie-
wicza, ul. Babina 14, tel. 10-63.

KINA

Kino — „Wolność” — wyświetla film
p. t. „Pościg” prod. angielskiej. Począ-
tek seansów — 16,30, 18,30, 20,30.

Kino „Stylowy” — „Chłopiec z przed
mieścia”, dod. „Co ty tu robisz”. Sean-
se o 16, 18, 20.

Kino „Bałtyk” — „Ulica zloczyń-
ców” — 16, 18, 20.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra
Kultury i Sztuki wszystkie teatry w
kraju dotychczas nieupaństwowione
winny zostać umiastowione lub przeje-
te przez spółdzielnie centralne ZASP-u

Tym samym przed Teatrem im. Bo-
gusławskiego w Kaliszu stanęły zwięk-
szone perspektywy rozwoju i działal-
ności teatralnej.
Do tej pory teatr kaliski mimo ofi-

cialnej nazwy — Miejskiego Teatru w
Kaliszu, znajdował się w rękach pry-
watnych.

Zatugą jego organizatorów i kie-
rownictwa było, że podczas swej kilku-
letniej działalności w Kaliszu dążyli
oni do tego, by placówkę tę przejął Za-
rząd Miejski.

Ten ostatni nie będąc właścicielem
teatru w pełnym tego słowa znaczeniu,
lecz doceniając znaczenie Teatru im.
Bogusławskiego dla życia kulturalne-
go w naszym mieście — w miarę moż-
ności spieszył mu z pomocą material-
ną.

Dotychczas około trzech milionów zł.
rocznie łożył Zarząd Miejski na Teatr
im. Bogusławskiego, opłacał personel
techniczny, światło i opał.

Dzięki pomocy Zarządu Miejskiego
dotychczas kierownictwo teatru wpro-
wadziło dla ludności pracującej Kali-
sza daleko idące niższe przy nabywa-
niu biletów. Członek Związku Zawodo-
wego w Kaliszu ma możliwość obejrze-
nia sztuki teatralnej za cenę nie wyż-
szą od kosztów biletu kinowego. Dzięki
tej pomocy Zarządu Miejskiego — 80
proc. widzów w Teatrze im. Bogusław-
skiego to świat pracy.

Spodziewać się należy, że gdy Za-
rząd Miejski poczuje się pełnym go-
spodarzem Teatru, zyska na tym za-
równo i sam teatr, jak również i kon-
sument sztuki teatralnej.

Zapisy

Do państwowej 3-letniej Szkoły Po-
wszechnej dla Dorosłych w Kaliszu,
odbędą się w dniach 27, 28, 30 i 31
sierpnia b. r. w kancelarii szkoły Nr. 4
przy ulicy Teatralnej Nr. 3, w godzi-
nach od 17-ej do 19-ej.

Do zapisu powinni się zgłosić byli
uczniowie tej szkoły oraz nowowstę-
pujący mający ukończone lat 16-cie, tj.
urodzeni w roku 1932.

Przy zapisie należy przedstawić me-
trykę urodzenia oraz ostatnie świade-
ctwo szkolne.

Ogłoszenia drobne

ZGUBIONO kartę rejestracyjną
R. K. U. Kalisz. Martyna Władysław,
zam. Rossów, gm. Brudzew.

Owocna działalność P.C.K.

Inspekcja kaliskiego oddziału PCK,
dokonana w połowie sierpnia przez In-
spektora Okręgowego — mjr. Wier-
bickiego, oraz głównego buchaltera
Okręgu wykazała, że działalność spo-
łeczna Oddziału stoi na wysokim po-
ziomie, a gospodarce jego nie ma nic
do zarzucenia.

Inspektorzy zapoznali się z budże-
tem opracowanym na rok 1949, wyno-
szącym przeszło 7 milionów zł, i prze-
znaczonym na społeczną akcję pomocy
chorym, bezdomnym, biednym oraz
własne inwestycje.

W ramach tych ostatnich mają być
zakupione dwa samochody - sanitarki
dla Pogotowia Sanitarnego.

Znaczne wydatki pociąga za sobą
organizacja Kursów PCK. Obecnie dwa
kursy dla ratowników dobiegają ko-
ńca, organizowane są cztery inne. Od-
będzie się także kurs dla przodowni-
ków zdrowia — który ma objąć znacz-
ną liczbę słuchaczy, oraz kurs dla in-
struktorów PCK. I-szej klasy. Dwa
inne kursy mają na celu przeszkolenie
młodych matek. Kaliski Oddział PCK
przebiega w akcji społecznej. Les.

Życie sportowe

OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY W MARSZU

W dniu 31 sierpnia odbędą się w ca-
łym kraju ogólnopolskie zawody je-
siennie w marszach na kilku dystan-
sach.

Zawody organizuje generalny Urząd
Kultury Fizycznej w Warszawie. W Ka-
liszu przewidywane są następujące
konkurencje marszowe:

dla młodzieży męskiej w wieku od 14
do 16 lat — marsz na 5 km.; dla mło-
dzieży męskiej w wieku od 16 lat
do 21 lat — marsz na 10 kilometrów.
Dla mężczyzn od lat 20 do lat 30 —
marsz na 10 km. Dla młodzieży żeń-
skiej do lat 18 marsz na 3 km.

Konkurencje młodzieżowe organizu-

je „Służba Polsce”. Konkurencje do-
rosłych — Związki Zawodowe.

SPRZĘT DLA SPORTOWCÓW

Na podstawie zarządzenia wydanego
przez Woj. Urząd Kultury Fizycznej,
wszystkie Kluby i organizacje sportowe
istniejące na terenie Kalisza mogą
zgłaszać do Inspektoratu K. F. w Ka-
liszu, zapotrzebowania na sprzęt spor-
towy. Można składać zapotrzebowania
na następujący sprzęt sportowy: ko-
szulki piłkarskie w cenie 420 zł., piłki
nożne po 3730 zł., piłki do siatkówki
po 2865 zł., piłki do koszykówki po
2245 zł.

Zamówienia należy zgłaszać na piś-
mie do dnia 29 sierpnia w lokalu In-
spektoratu K. F. (Nowy Świat 4.).

Wychowanie przedszkolne wkracza na nowe tory

Potrzeba należytej opieki nad dziec-
kiem w wieku przedszkolnym staje się
wciąż bardziej palącą i zmusza do or-
ganizowania na terenie Kalisza odpo-
wiedniej liczby przedszkoli. Władze
szkolne, Zarząd Miejski i R. T. P. D.
dokładają ogromnych starań, by wszy-
stkie dzieci rodziców pracujących za-
wodowo znalazły miejsce w przedszko-
lu i należytą opiekę.

Wysiłki zainteresowanych czynni-
ków zmierzające do otwarcia dostatecz-
nej liczby punktów przedszkol-
nych w naszym mieście rozbijają się
przez brak odpowiednich lokali. Mimo
dużych trudności akcja wychowania
przedszkolnego wkracza z nowym ro-
kiem szkolnym na nowe tory. R. T. P. D.
otwiera wkrótce 4 przedszkola, które
mieścić się będą przy ulicach:
Łódzkiej, Pułaskiego, placu Kilińskiego
i w gmachu T. U. R-u („Hydropatia”),
zaś Zarząd Miejski przejmuje przed-

szkola przy ul. Częstochowskiej, Tea-
tralnej i Dobrzeckiej. Przejęcie wymie-
nionych przedszkoli przez R. T. P. D.
i Zarząd Miejski daje całkowitą gwa-
rancję, że opieka i wychowanie będą
tam postawione na odpowiednim po-

ziomie. Należy tylko pod adresem
R. T. P. D. i Zarządu Miejskiego wy-
razić życzenie, by dla dobra dzieci i spo-
koju ich rodziców projektowane przed-
szkole zostały jak najszybciej uru-
chomione.

Spółdzielnie wiejskie pracują coraz lepiej

Spółdzielcy zagraniczni, przedstawiciele Al-
banii, Bułgarii, Czechosłowacji, Jugosławii,
Rumunii i Węgier, będący gośćmi Centralne-
go Związku Spółdzielczego, odbywają obecnie
wycieczkę po Polsce. Z Warszawy udali się
na teren województwa łódzkiego.

Pierwsza spółdzielnia, jaką odwiedziła wy-
cieczka na terenie była Spółdzielnia Związku
Samopomocy Chłopskiej w Godzianowie.

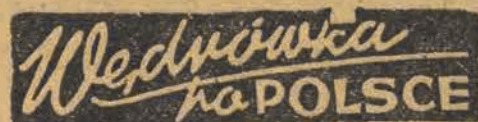
Godzianów jest to duża osada wiejska po-
łożona w pięknej okolicy w odległości 10 km.
od Skierniewic. Nie jest to wieś „jakich wie-
le”. Goście zagraniczni sądzili w pierwszej
chwili że trafili do jakiegoś miasteczka. Go-
dzianów posiada gimnazjum i liceum, gimna-
zjum spółdzielcze, szkołę powszechną, mies-
zącą się w pięknym murowanym budynku.
Spółdzielnia Samopomocy Chłopskiej zaimpo-
nowała nawet tak wybrednym spółdzielcom,
jakimi są delegaci czechosłowaccy. Związek
Samopomocy Chłopskiej posiada bowiem o-
bok sklepów spółdzielczych również mleczar-
nię i piekarnię spółdzielczą, spółdzielnię bu-
dowlaną, oraz betoniarnię spółdzielczą. Do
akcji spółdzielczej wciągana jest również
młodzież, która tutaj tworzy jedno z najbar-
dziej aktywnych na terenie całego wojewódz-
twa łódzkiego koło Związku Młodzieży Pol-
skiej. Koło to posiada swoją trzydziestoletnią
tradycję. Wywodzi się bowiem z ruchu, który
zapożyczony został w roku 1918 przez za-
łożenie na terenie Godzianowa koła młodzieży
węgelskiej „Družyna”. Założyciele tej organi-
zacji to dziś już posiwiali w walce o wol-
ność socjalną chłopcy polskiego działacza.

Trzeba podkreślić, że mieszkańcy Godzia-
nowa to chłopcy mało i średnio rolni i że gleby
nie są tu wcale najlepsze. Przed trzydziestu
laty Godzianów był biedną wsią, zagubioną
wśród resztek puszczy skierniewickiej i mo-
kradeł. Dziś jest pięknym przykładem czego
może dokonać wola gromadzka i świadomość
możności trudzącego się chłopca polskiego. W
Godzianowie już dzisiaj „przemysłują” nad
przejęciem do rolniczej gospodarki społecz-
nożytnej, która pozwoli na dalsze wzmoczenie
wydajności warsztatów rolnych i wzrost do-
brobytu wsi.

Goście zagraniczni interesowali się rów-
nież tegorocznymi zbiorami. Ciekawi był jaka
jest przeciętna tegorocznych zbiorów. Z wy-
owiedzi rolników i z urzędowej statystyki
przeprowadzone przez ZSCh wynika że prze-
ciennie rolnicy zbierali w tym roku
z jednego hektara około 14 kwintali ży-
ta 17 q owsa, 16 q pszenicy i 16 q jęczmienia.
Przyczyniła się do tego pomocy z jakiej w szero-
kim zakresie korzystają tutaj biedniejsi chło-
pi. Oto na przykład w roku bieżącym w okre-
sie przednówka na terenie całego wojewódz-
twa łódzkiego przeprowadzona była w szero-
kim zakresie akcja pomocy przednówkowej
dla małorolnych chłopów. W roku ubiegłym
rolnicy z województwa łódzkiego zebrali słabę
plony. Znalezli się w krytycznej sytuacji.
Wobec tego, że małorolny przeważnie siedzi
na gorszych gruntach, nieurodzaj zeszłorocz-
ny dotknął najwięcej ubogich chłopów. To
też państwo poleciło Państwowym Zakładom
Zbożowym i Związkowi Samopomocy Chłops-

kiej rozprowadzenie maki i otrąb wśród rolni-
ków, posiadających gospodarstwa do 10 ha.
Chłopi otrzymali na okres przednówka ma-
kę na chleb, dzięki czemu uniknęli omyłko-
wanych zaprzędawania się spekulantom.
Interwencja państwa i spółdzielczości położyła
kres zabiegom spekulantów, którzy liczyli na
duży popyt na zboże w okresie przednówko-
wym. Z pomocy państwowej skorzystało oko-
ło 25 tys. małorolnych wśród których rozdzie-
lono ponad 16.162 q maki i 3.782 q otrąb.
Chłopi podkreślają z zadowoleniem sprężystą
akcję i ofiarną pracę personelu spółdzielcze-
go.

Z jeszcze jednym przykładem wydajnej
pracy naszych spółdzielców zetknął się
w spółdzielni gminnej w Łuźmierzu pod Zgie-
rzem, Spółdzielnia została tu założona w lu-
tym 1945 r. przez 30-tu gospodarzy, którzy
na jej uruchomienie uzyskali pożyczki pod
zastaw własnych gospodarstw. Obecnie spół-
dzielnia posiada 10 sklepów, betoniarnię, młyn
mleczarnię, ośrodek maszynowy, a nadto am-
bulatorium dla chorych. Spółdzielnia rozporzą-
dza dwoma bocznkami kolejowymi w Zgie-
rzu. Jej ogólny majątek wynosi w tej chwili
40 milionów złotych. Obroty miesięczne do-
chodzą do sumy 17 milionów zł. Należy przy
tym podkreślić, że spółdzielnia wydatkuje po-
ważne sumy na akcję społeczną, że wspiera
niezamężną młodzież stypendiami na naukę.
Rodzina spółdzielcza rozrosła się do ilości
1.650 członków. Tak piękne rezultaty osiągnę-
li chłopcy w zgodnej współpracy z robotnikami
z górzskimi, którzy stanowią poważny pro-
cent członków. Tych kilka przykładów to wy-
raźny dowód, że spółdzielczość w Polsce Lu-
dowej posiada doskonałe warunki rozwojowe,
i że dzięki temu ogarnia coraz większe masy
robotników i chłopów.

GOŚCINY POZAR

We wsi Dąbrówka, gmina Potok, w powie-
cie biłgorajskim na skutek zaprószenia ognia
wybuchł pożar, pastwą którego padło ponad
20 gospodarstw wraz z zabudowaniami gospo-
darskimi i zebranymi plonami.
Straty znaczne.

DELEGACJA RADZIECKA UCZCIŁA PA- MIĘĆ BOHATERÓW POLEGŁYCH W WALCE O DEMOKRACJĘ

Delegacja radziecka przybyła do Wrocławia
na Kongres Intelektualistów złożyła wieniec
na cmentarzu żołnierzy radzieckich na Krzy-
kach, poległych w walce o demokrację. Dele-
gaci Leonow i Korniejczuk wygłosili przemó-
wienie.

Następnie delegacja udała się na plac Tad.
Kościuszki i złożyła wieniec na kamieniu pa-
miątkowym poległych żołnierzy polskich. Oko-
licznościowe przemówienie wygłosił delegat
prof. Tarle.

Czytajcie „Głos Kaliski”

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Z powodu remontu w miesiącu sierpniu teatr nieczynny.

TEATR POWSZECHNY

OSTATNI TYDZIEŃ

Dziś o godz. 19.30 sztuka G. Zapolskiej „ZABUSIA” z gościnnym występem Ireny Górskiej w roli tytułowej. Jest to najlepsza kreacja aktorska tej artystki młodego pokolenia. Obok Górskiej biorą udział: E. Drozdowska, H. Krzywicka, M. Stróżyńska, Z. Truszkowska, J. Zarubin, J. Dwornicki, Z. Filus i Z. Kęstowicz.

W niedzielę, dnia 29. 8. dwa ostatnie przedstawienia o godz. 16.30 i 19.30.

TEATR KAMERALNY W DOMU ŻOŁNIERZA

ul. Daszyńskiego 34

Dziś teatr nieczynny.

W najbliższych dniach premiera sztuki C. de Peyret-Chapuis „PAN PIC” w opracowaniu znakomitego reżysera scen polskich Janusza Warneckiego. Udział biorą: Hanna Bielicka, Krystyna Ciechomska, Halina Głuszkówna, Czesław Guzek, Irena Horecka, Wanda Jakubińska, Janusz Jaroń i Michał Melina. Dekoracje Stanisława Cegielskiego.

Teatr Letni „BAGATELA” Piotrkowska 94

OSTATNIE DNI

MUSISZ BYĆ MOJĄ

Uwaga: Wszystkie kupony wydane z wcześniejszą datą są ważne do dnia 3 września r.b. Początek przedstawienia o godz. 20-tej.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA”

Piotrkowska 243

Dziś i dni następujących o godzinie 19.15 „CNOTLIWA ZUZANNA”, operetka w 3-ach aktach J. Gilberta.

Bilety wcześniej do nabycia: ul. Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11-ej.

LETNI TEATR „OSA”

Zachodnia 43, tel. 140-09

19.30 punkt. Komedia muzyczna R. Benackiego pt. „Rozkoszna dziewczyna”.

H. Makowska w roli tytułowej oraz B. Halmirska, St. Piasecka, W. Brzeziński, M. Dąbrowski, W. Kwaskowski, T. Wołowski, L. Sadurski i inni.

Reżyser: T. Wołowski. — Orkiestra pod batutą Z. Wiehlera. — Dekoracje: J. Galewski. — Tańce L. Sadurski. — Nowa wystawa. — Modne stroje.

KINA

ADRIA — „Moja miła”

godz. 18.30, 20.30 w niedz. 16.30

BAJKA — „Wakacje”

godz. 18, 20 w niedz. 16

BAŁTYK — „Lekkomyślna siostra”

godz. 16, 18.30, 21 w niedz. 13

GDYNIA — „Program Aktualności Krajowych i Zagranicznych Nr 27”

godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21

HEL — „Syn pułku”

godz. 16, 18, 20 w niedz. 14

MUZA — „Siódma żona”

godz. 18, 20 w niedz. 16

POLONIA — „Zielone lata”

godz. 16, 18.30, 21 w niedz. 13.30

PRZEDWIOŚNIE — „Dziwczęta z baletu”

godz. 18, 20 w niedz. 16

ROBOTNIK — „W pogoni za mężem”

godz. 16, 18.30, 21 w niedz. 13.30

ROMA — „Postrach mórz”

godz. 18, 20 w niedz. 16

REKORD — „Rosanna siedmiu księżyców”

godz. 18, 20.30 w niedz. 15.30

STYLOWY — „Bolero”

godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. 14.30

SWIT — „Dragonwyk”

godz. 18, 20.30 w niedz. 15.30

TECZA — „Okoliczności łagodne”

godz. 17, 19, 21 w niedz. 13

TATRY (w ogrodzie) — „Miasto Bezprawia”

godz. 16.30, 18.30, 20.30 w niedz. 14.30

WISŁA — „Chłopiec z przedmieścia”

godz. 17, 19, 21 w niedz. 15

WŁOKNIARZ — „Miasto Bezprawia”

godz. 17, 19, 21 w niedz. 13

WOLNOŚĆ — „Lekkomyślna siostra”

godz. 15.30, 18, 20.30 w niedz. 13

ZACHĘTA — „Casablanca”

godz. 18.30, 20.30 w niedz. 16.30

Kino „WISŁA”

Dziś premiera!

Ciekawy film sowiecki o życiu młodego wynalazcy

CHŁOPIEC Z PRZEDMIEŚCIA

W roli głównej: E. SAMOIŁOW

Kino „GDYNIA”

Dziś Premiera 27. 8. — 2. 9. 48 r.

PROGRAM AKTUALNOŚCI

krajowych i zagranicznych Nr 62

P.K.F. Nr 35/48.

Wszelchświat.

W miejskich dworach i pałacach.

Emeric Madriguère z orkiestrą

SPORT

W Łodzi też przegrywamy

Reprezentacja Z.Z. Jugosławii zwycięża naszą reprezentację 4:2 (3:0)

Po porażce reprezentacji ZZ. Jugosławii na Dołnym Śląsku, mało kto przypuszczał, aby łodzianie ulegli wczorajszym naszym gościom. Rozmoki teren utrudniał zawodnikom kontynuowanie normalnej gry, jednak Jugosłowianie czuli się na nim zupełnie dobrze łodzianie natomiast co chwila padali na zieloną murawę. Dziwnym wydaje się fakt, że gracze Łodzi nie mieli kłopotów przy butach i że nikt przed meczem o to się nie postarał. Poza tym napad nasz grał b. słabo. Deska do przerwy nie istniała na boisku. Reszta grała anemicznie. W pomocy najlepszy był Szaliński potem Miller a dopiero na trzecim miejscu należałoby sklasyfikować Urbana. Komar niepewny, puścił 2 gole łatwe do obrony.

Goście dostosowali się do gry łodzian. Jedynie ich dyspozycja strzałowa nie pozostawiała nic do życzenia. Bramkarz był mało zatrudniony wskutek słabej gry napadu łodzian, jednak bronił w kilku wypadkach pewnie.

Mecz toczył się do przerwy pod znakiem przewagi gości. Po 15-tu minutach Jugosławia prowadziła już 2:0. Oba gole uzyskał Żywkowicz.

Po przeciwnej stronie atak gra nieudolnie. Nawet wolny Millera napastnicy nie są w stanie wykorzystać. Inna rzecz, że bramkarz szczęśliwie bronił. Impotencja strzałowa ataku zmusza pomocników Millera i Szalińskiego do strzałów na bramkę. W 25-tej min. ulega kontuzji zawodnik gości, który na kilka minut zmuszony był opuścić boisko. Tempo gry spacerowe, publiczność nudzi się wyraźnie na trybunach. Poziom gry pozostawiał również wiele do życzenia. Na 2 minuty przed przerwą Jugosłowianie strzelają trzecią bramkę przez Lustycę. Publiczność trochę się ożywia i dopinguje nawet gości. Działą to deprymująco na Janeczka, który z dogodnej pozycji...przenosi.

Po zmianie stron Janeczek zostaje jako rezerwowy. Miejsce jego zajmuje Koczewski. Jak się później okazało zastąpił go z powodzeniem. Gra po przerwie była żywsza niż w pierwszej części meczu. W 12 min. Baran zdobywa bramkę dla Łodzi. Nie trwa to długo, gdyż w następnej minucie oślawiony Vukas podwyższa wynik na 4:1 dla gości. Wolny Barana nie przy-

nosi bramki. W 17 minucie schodzi z boiska Vukas. Nie na wiele to się nam jednak przydało, gdyż Łącz zaprzepaszcza mrowianą pozycję i to samo czyni w chwili potem Hogendorf. W 20 minucie Baran ma „krótkie spięcie” z bramkarzem gości i cpuszcza boisko. Zastępuje go Janeczek. Goście tymczasem silnie atakują. W 25 min Janeczka zniżenia Ckupiński. Wolne Jugo słowian broni z trudem na róg bramkarz Łodzi.

W 35 minucie Deska wykorzystując wybieg bramkarza, strzela drugiego gola dla Łodzi. Pod koniec meczu widzowie zaczynają dopingować reprezentantów naszego miasta do większego wysiłku ale to jednak nie zmienia już wyniku.

Publiczność w minorowym nastroju opuszcza stadion ŁKS-u Kontuzja Barana (kolano) nie wróży dobrych horoskopów przed niedzielnym meczem ŁKS-u z „Tarnową”. A przecież Łódź żyje dzisiaj tylko ligą.

Zawody wczorajsze prowadził dobrze Szperling. Widzów zebrało się około 12 tysięcy.

„A szczęście było tak blisko...”

To i owo ze stadionu Wojska Polskiego

Najgorsze samopoczucie ma się zawsze wtedy, gdy będąc, jak to się mówi „o włos” od czegoś upragnionego, nie osiągnie się tego w rezultacie. Nic też dziwnego, że gdy nasza jedynastka państwowa opuszczała w środę boisko na Stadionie W. P. publiczność powstawała z miejsc bynajmniej nie rozpromieniona bądź co bądź zaszczytnym wynikiem jaki się udało wywalczyć wybrańcom kapitana Alfusa z wicemistrzem olimpijskim — gdyż mogło być o wiele lepiej. Mogł być remis, a nawet...zwycięstwo.

DLACZEGO NIE MAMY ŻAŁU DO JANIKA
Ostatnie minuty gry napędlily „strapienie serca” wielką otuchą. Wielu z marzylieli (tych jest chyba najwięcej wśród miłośników sportu) widzieli już przed oczyma duszy wielkie tytuły gazet głoszące jak Polska długa i szeroka o wielkiej nowej niespodziance naszego piłkarstwa.

Ale, niestety, niespodzianki takiego kalibru zdarzają się jak nas ktoś zapewniał z trybun. raz na sezon. Szkoda, że mecz z Czechosłowacją mieliśmy w tym sezonie, pomyśleliśmy sobie i dzisiaj nie mamy żalu, ani do Alszeru ani nawet do Janika. Okręga piłka też musi mieć swe usankcjonowane prawa...

KTÓRY Z NICH „ZERZNAŁ”?

Podczas odgrywania hymnów państwowych omal nie spaliliśmy się ze wstydu... Gdzie się podziała nasza przysłówowa gościnność, pomyśleliśmy sobie i z konsternacją rozejrzeli

dyskretnie, aby zobaczyć jaki wyraz zdumienia maluje się na twarzach innych. Wszyscy jednak spokojnie stali na baczność. Okazało się później, że wszystko było w porządku. Najpierw odegrano hymn jugosłowiański a nie polski jak żeśmy sądzili, a że jest on bliźniaczko podobny do naszego, w tym można doszukać się tylko winy kompozytorów. Który z nich „zerznał” — to też jest ciekawe...

EFEKTOWNA „BRAMKA” GRACZA

Bramkarz jugosłowiański Szostavic to stary wyga! Można bowiem doskonale bronić swej „świątyni”, ale nie zawsze można znaleźć tyle przytomności umysłu na jaką się zdobył kolega naszego Janika. W 31 minucie gry, a więc pod sam jej koniec zdeterminowany bezowocnymi wysiłkami naszego ataku Gracz zaatakował Jugosłowianina w chwili, gdy ten zapał piłkę i z impetem wiloczył go do bramki. Jugosłowianin jednak okazał się nie bity w ciemie. Zanim rozpiaszczęł się na siatce zdążył rzucić piłkę przed bramką. Na razie, jak wiemy, przepisy międzynarodowe zabraniają zamiast piłki posługiwać się... graczem, ti też nikt nie miał pretensji, gdy sędzia nie uznał tej jedynej bramki. A trzeba przyznać, że była efektowna.

NIE WSZYSTKO ZŁOTO CO SIĘ ŚWIECI.

Na meczu warszawskim była w komplecie reprezentacja Związków Zawodowych Jugosławii, którą wczoraj oglądaliśmy na boisku ŁKS-u. Goście mieli na ogół rzadkie miny i za pewniali, że oni uratują honor piłkarstwa jugosłowiańskiego. Trzeba przyznać, że chłopcy

Najlepsi kolarze świata

nie zawsze są dobrymi sportowcami

W dalszym ciągu mistrzostw kolarskich świata w Amsterdamie rozegrano biegi ćwierćfinałowe dla amatorów.

W poszczególnych biegach zwyciężyli: Dupont (Francja) 5:09,4 przed Pattersonem (Australia)

Coste (Francja) 5:13,0 przed Blankenau (Holandia)

Menina (Włochy) 5:07 przed Glorien (Belgia)

Bentantani (Włochy) 5:17 przed Attilio (Włochy).

W półfinałach w biegu dla zawodowców zwyciężyli: Schulte (Rolandia) przed Kobletem (Szwajcaria) oraz Coppi (Włochy) bijąc Bevelacqua (Włochy).

Dział oficjalny ŁOZB

Komunikat Wyd. Sportowego Nr 9

1. W związku ze zmianami organizacyjnymi w klubach pięściarskich nasza konieczność uświadomienia rozlosowanej tabeli rozgrywek kl. A podanej do wiadomości komunikatem W-lu Sportowego Nr 8 punkt 4.

2. Ponowne losowanie odbędzie się w dniu 31.8.48 r. o godzinie 19 w lokalu ŁOZB Piotrkowska 67 w obecności upoważnionych przedstawicieli zainteresowanych klubów.

Przewodniczący

Sekretarz

Klimczak.

! LATEM WĘGIEL ZAKUPIONY !
! LIMA - JAKBY ZNALEZIONY !

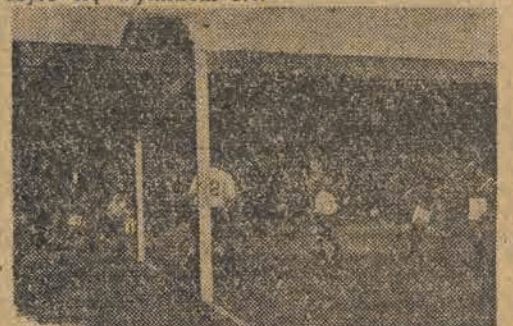
PIŁKARZE JUGOSŁOWIAŃSCY W POLSCE.

Drużyna reprezentacyjna Z. Z. Jugosławii, która pokonała wczoraj reprezentację Łodzi 4:2.

Delegaci Międzynarodowej Konferencji Młodzieży Pracującej z trybun stadionu W. P. obserwują mecz reprezentacji Związków Zawodowych Jugosławii i Polski, które zakończyło się wynikiem 1:1.

Drugi od prawej R. Mitic atakuje naszą bramkę na stadionie W. P.

Najmłodszy entuzjasta piłki nożnej nie był też bardzo zadowolony z gry naszego ataku w pierwszej połowie meczu Jugosławia — Polska.